

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukenlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Kirken, vårt hjem - — Bønn om en lykkelig død. — Olsoktalen på kyrkjehaugen. — Kong Leopold av Belgiens brev. — † Redemptorispater Bernh. Brinkmann. — En bok om Spania. — Bokanmeldelse. — Vår feriekoloni. — † Fru Anna Tilka. — En bønn av Pascal. — Gammelt kirkefund. — Fra Vikariatet. — Herhjemme. — - og derute.

Kirken, vårt hjem -

avskjedspreken, holdt av pastor dr. G. Gorissen i St. Olavskirken, Oslo, 8—8—37.

«Og han bygget der et alter og kalte stedet Guds hus, ti der hadde Gud åpenbart sig for ham». (1. Mos. 35, 7.)

Den økonomiske liberalisme som nu i nesten et århundre har vært retningsbestemmende for samfundets utvikling, har ikke på alle punkter vært i overensstemmelse med den av Gud i mennesket nedlagte naturlov. Og en av de verste følger av denne utvikling er at millioner av mennesker ikke lenger kan sies å eie et hjem. De har vel et tak over hodet og mat i gryten, men allikevel har de ikke et hjem som er deres. Våre store veiledere i de vanskelige sociale spørsmål, pave Leo XIII og Pius XI, har ikke undlatt å gjøre oppmerksom på dette det moderne samfundslivs kreftsår, som også er årsak til at de mest elementære betingelser for et religiøst liv mangler så mange steder. På dette punkt dekker det socialistiske og det katolske livssyn fullstendig hverandre — hvor dyp så enn den kløft ellers er som skiller disse to verdensanskuelser ad. Men begge to ønsker å gi alle mennesker et hjem, hvor familiene kan vokse frem i frihet og trygge kår uten å behøve å leve i stadig bekymring for at en kommende dag kan hende vil kaste dem ut derfra. I den allersiste tid er heldigvis de ledende menns blick blitt åpnet for de skrikende misforhold mange mennesker lever under — og selv har jeg i disse dager fått se hvordan man andre steder søker å løse problemet. Utenfor Stockholm er der vokset frem en by som er bygget av dem som bor der — hvor både embedsmenn og arbeidere benytter sin fritid til under kyndig veiledning å bygge sitt eget hjem. Dertil trenges ikke større kapital, men destomer arbeidslyst, og kommunen trer støttende til med byggematerialer. Og jeg tror ikke man kan se noe vakrere

i en moderne storby enn de hundrer av familier som hver på sin jordflekk bygger sitt eget hjem under den lysende røde aftenhimmel. Her står en far og gjør det groveste jordarbeide — der sleper barna sten til huset — hustruen maler med kyndig hånd vindusrammene, mens datteren sørger for et provisorisk måltid.

Men ved dette ultramoderne syn måtte jeg så rart det enn høres, tenke på den katolske middelalder, hvor det var en selvfølge at alle eide sitt eget hjem. Og høit over alle takene kneiste tårnene på det store hjem som alle i fellesskap hadde reist: kirken. Når man om søndagen gikk gjennom dens stolte portaler var man ikke på fremmed grunn — nei, man var hjemme, hjemme hos Gud.

Og denne tanke må bli levende også i oss: at vi er hjemme i kirken, hjemme hos oss selv og samtidig hos Gud. Den årlige minnedag for kirkevigslen skal kalle dette frem i vår erindring. I all stillhet feiret vi den i fredags, men den skal ikke gå helt ubemerket forbi idag. Vår kirke oppfyller den første betingelse for et hjem: at ingen kan ta det fra oss, at vi er trygge i det. Hvem kan ta kirken fra oss om vi ikke selv lar den i stikken? Her er alle like velkomne. La oss minnes de vakre ord som står over en kirkeportal: «Om en ting bad jeg Herren, den trakter jeg efter: at jeg må bo alle mitt livs dager i Herrens hus».

Et hjem må være den faste ramme om vårt liv — og kirken kan være det. Der kommer vi få uker efter at vi er født — her så vi for første gang hvor vidunderlig lyset er — her åpnet vår sjel sig for det evige lys som omgir Guds trone. Her leste vi kan hende den første bønn, ubehjelpelig, men ikke mindre verdifull av den grunn. Her mottok vi den første kommunion — ikke så få har her oplevd en

av de vakreste timer i sitt liv: da de blev viet. Her kommer vi i livets vanskeligste timer og lærer å verdsette det hjem hvor vi blir forstått — og hvor blir vi dette bedre enn her? Da vi var små lærte kanskje en kjærlig far og mor oss at her bor Jesus — dengang forstod vi det mulig bedre enn nu. Hvorfor skulde Jesus ikke bo her hvor det er pent og lyst? Men siden vokste et tykt tornekratt av tvil og spørsmål op omkring denne mulighet: Kristus er død, — det er 20 århundrer siden, — og der er mange kirker.

Men Kristus selv har med sitt tunge kors banet en vei tvers gjennom disse tvil og i kraft av sin guddommelige visdom og allmakt har han gjort det umulige til en virkelighet dengang han tok brødet, brøt det og sa ordene: «Se, dette er mitt legem!» Og likedan med kalken: «Se, dette er mitt blod!» Man må vel legge merke til at Kristus den gang ikke sa: likesom, eller: som om det var mig. Nei, han sa rett og slett: det er mig hos hvem den syke finner lindring for sin smerte — det er mig som barna alltid fritt kan komme til — det er mig, som har medynk med syndere.

Derefter innstiftet Kristus et annet sakrament for å gi menneskene et hjem her på jorden: prestevigslens sakrament. Uten dette sakrament vilde vi ikke ha hatt den hellige nattverdsal som et minne om det mest uforglemmelige øieblikk i Frelserens liv. Nu gir Kristus makt til sine prester til å forvandle enhver kirke til et ekte hjem hvor den beste av alle venner venter på oss. Vi katolske prester er først og fremst knyttet til en kirke — her ligger kjernepunktet for vår virksomhet. Og når vi skal ta avskjed faller det like tungt å si farvel til sin kirke som til sine beste venner. Når jeg skal reise herfra vil det siste som jeg vil søke i byens silhuett bli St. Olavs grønne tårnspiss. Når jeg idag for siste gang forretter i denne kirke, vil jeg gjøre det med en takk til Gud for det som jeg har fått lov til å gjøre til hans ære her. Det er prestens skjønne oppgave jo å vise hjemløse sjeler veien til Guds hus, til faderhjemmet, til kirkens hjem.

Bønn om en lykkelig død.

(På Marias optagelsesfest).

Min Herre og Frelser!

Hold mig i dødens store time fast i dine sakramenters sterke arme og ved den rike kraft fra din nådefulle trøst.

La frikjennelsens ord bli talt over mig —
den hellige olje signe og besegle mig —
ditt eget legem bli min føde —
ditt blod min vederkvægelse!

La din egen mor, Maria, ande over mig —

min engel hviske fred til mig —

alle hellige værneengler smile til mig!

At jeg må få utholdenhetens nåde og dø som jeg ønsker å leve:

i din tro —

i din Kirke —

i din tjeneste —

i din kjerlighet!

Amen.

Kardinal Newman.

Olsoktalen på Kyrkjehaugen.

Ifølge bladet «Dale Gudbrand», som utkommer på Tretten, har klokker Kr. P. Aasmundstad holdt denne bemerkelsesverdige olsoktale på Kyrkjehaugen i Musdal:

Godtfolk. — Lat meg få ynskje dykk tillykke med dette tiltaket å halda olsokkfester og på den måten halda Olavsminnet oppe. — Rett nok minner dette stellet, Kyrkjehaugen, fyrst og framst om Olav Trygvason. Men minnet om desse to Olavane fell så mykje ihop at ein lyt tenke på dei baa. Baa var dei av Haraldsætta som såg sitt store mål i dette å samla alle nordmenn under ei styring og skape eit sjølvstendig rike på jamnhøgde med dei andre rike i Europa.

Men det som interesserer oss mest er det lokalhistoriske, dette at baa desse Olav-karane var gudbranddøler på morsia. Segna om Eirik Bjodaskalle, bestefar åt Olav Trygvason, kjenner vi alle, og steinan hans som står her minner oss om det. Segna om at Gudbrand Kula, bestefar åt Olav Haraldson, skulde vera her frå dalen kjenner vi og. Likså at Olav skal vera født her i dalen. Ja, så dristog er segna at ho fester fødestaden åt Olav til Vik i Kvam, og Olavstugu frå Vik er nå på Maihaugen. Det er nok delte meiningar om dette, men eitt er nå visst og det er at Olav hadde skyldfolk her i dalen. — Baa desse Olavkarane var au like i det at dei hadde som sitt livsmål å kristne dette landet.

Talaren gjekk så over til å skildre dei ulike karakterer åt dei to kongane. Dei hadde baa sine sermerkje men dei var eitt i dette å vinna Noreg for kristendomen. Dei sett alle sine evner og krefter inn for denne saka, og fell for saka si. Men endelykta åt dei blir ulik.

Olav Trygvason fell for utanlandsk svik og overmakt, endå det er slik ved Svolder og som støtt ellers i soga vår, «at støtt lyt nordmenn vera med, når Noregs merke skal hoggast ned».

Sankt Olav fell ved Stiklestad mot innlands overmakt. Sigerherrane ved Svolder gled

seg, men i Noreg blir det folkesorg da Olav Trygvason er død. Etter slaget på Stiklestad er ingen glad, allerminst sigerherrane. Det er som dei kjenner på seg at det ikkje er dei, men den døde kongen som har vunne. — Og alt året etter kviler Sankt Olav i skrin på høgalteret i Nidaros-omen, og under skjer ved grava hans. Sankt Olav fall, men, gjekk frå fall til opreisning. — Og han grunnfeste riket og vart Noregs konge til evig tid. Og kongens minnedag, 29. juli, Olavsvaka, vart ein dag som samlar alle nordmenns tanker. Pilgrimsflokkane kjem langvegs frå og kneler ved skrinet hans for å søkje helse og fred. Og kvar ein avkrok fær sitt Olavsminne. — Overalt blir det bygd kyrkjer til hans ære, allestader er han med, i segn og soge, i diktning og legender og kyrkjeleg kunst. Finst det noko merkjeleg i ei bygd, ei kjelde med framifrå vatn, ein underleg formasjon i natur og voksterliv, eit eller anna reidskap som er serskilt vakkert eller praktisk, støtt er det Sankt Olav som har vore på ferde. Han vart den som verna folket i bygd og by, han vart hjelpesmannen i naud og fåre. Landsens lov vart Sankt Olavs lov. Og over hans helgenskrin i Nidaros vart reist den fagraste og mest storfelgte kyrkjebygning i Nordland. Så sterkt og skapande var Olavsminnet i Noreg.

Og Olavsverket vart ført vidare fram. Og litt om senn bygde kristendomen op eit anna Noreg med større fred og rettfærd og mildere seder enn før.

Talaren gjekk så over til å fortelja om reformasjonen og den mørke forfallstid under dansk styre. — Da vart mykje av det gode som Olavsverket skapte brote ned. — Olavskyrkjene vart domde til forfall, og som vi veit gjekk det allerverst ut over domkyrkja i Nidaros. Den siste som for ålvor stridde mot røvarane var den siste erkebiskopen, Olav Engebretson. Han prøvde å redde det som reddest kunde, — og fyrst og fremst vil han ta vare på Sankt Olavs heilagdom. For denne heilagdomen var symbolet inkje berre for den norske kyrkja, men endå meir for det sjølvstendige norske riket. Olav Engebretson tapte og vart dømt i utlegd, og Noreg fekk stygge sår både religiøst, politisk, økonomisk og kulturelt.

Reformasjonen vart innført på ein hard og hensynslaus måte, og mykje av det gode gamle frå katolicismens tid, som var Noregs glanstid, vart øydelagd. Talet på kyrkjer gjekk fort attende. Før var det 12 kyrkjer i Fronsbygden, nå er der 4. Og her i Musdal var det truleg før reformasjonen ei kyrkje, men nå lyt Musdølene greide seg med den på Tretten. Likeeins gjekk det med prestane. Det vart eit religiøst og sedeleg forfall som var skræmeleg. Så djupt eit sår fekk Noreg under innføringa av reformasjonen så vi trygt kan segja det er ei av dei største ulykker som har gått over landet vårt i historisk tid. — Og nå i år skal vi halde takke-

gudstenest 400 år etter reformasjonens innførelse. Latterlegt!

Men Olavsminnet levde i folkedjupet og vart teke framatt da vi fekk vårt sjølvstende. Vi hugsar minnefesten på Hundorp 1921 og i Nidaros 1930.

For mange av oss nåtdismenneskje ligg kanskje ikkje den religiøse verdi av Olavsminnet så klårt i dagen. Klårare ser vi kanskje arbeidet hans for å tryggje det norske riket. Striden på Stiklestad var ikkje ein strid millom heidenskap og kristendom, men millom norsk velde og framandt velde. Og ein strid for og imot likskap for lova. Det var og ein strid for mildare seder: Slutt på trælestellet t. d., eller slutt på å setja ut born. Altså ein strid for at alle skal sjå kvarandre som menneske, som brør, og leva saman som brør, altså ein strid for brorskapstanken.

Herropet åt Olavsmennom på Stiklestad var: — Fram, fram kristmenn, krosmenn, konungsmenn! — Det kunde likså gjerne vore slagordet frå ei mykje seinare tid. — Fram for fridom, likskap, brorskap! Fridom frå framandt velde! Nordmenn skal råda i Noreg! Likskap for lova! Alle skal lyda lands lov både i borg og hytte. Brorskap, alle skal sjå på einannan som menneskje, som brør, og leva saman som brør. Ingen skal vera træl. — Såleis er Olavs minne aktuelt også i vår tid. Lat oss difor halda minnet hans heilagt. Programmet hans var: Fridom, likskap, brorskap. Lat det vera også vårt program.

Kong Leopold av Belgiens brev.

Kong Leopold III av Belgien har sendt sin statsminister van Zeeland et åpent brev som er blitt en av den siste tids mest diskuterte begivenheter. Brevet røber et særlig omfattende blick på den foreliggende økonomiske verdenssituasjon og det er ikke utelukket at dets tanker vil komme til å sette dype spor og få en ikke ringe innflytelse på den kommende tids økonomiske og politiske utformning og løsen av de vitaleste problemer. Att det er blitt offentliggjort er til stor ære for Belgiens unge, av tunge sorger så tidlig modne konge.

Leopold III foreslår dannelse av en internasjonal institusjon som skal studere de økonomiske spørsmål og som må være universell, permanent og uavhengig. Det er ikke de enkelte regeringer som skal sende delegerte til den, men fagfolk på det økonomiske område fra alle verdens kanter skal kunne møtes her, uavhengig av alle politiske interesser samt uten fullmakt til å treffe bindende avtaler. I så måte vil instituttet skille sig ut fra Folkeforbundet og det internasjonale arbeidsbyrå i Genf.

Principet er å søke å løse de økonomiske spørsmål fra politikens grep. Ennvidere mener kongen at instituttet skal søke en rasjonell organisasjon av verdensøkonomien og stadig holde sig a jour med de økonomiske faktorerers svingninger, så at systemet ikke stivner til og blir en politisk og social fare. Socialøkonomien må som videnskap tilpasse sig efter det økonomiske livs rytme og forstå at der på dette område ikke finnes noen konstant løsning. Krigsfaren truer især ut fra de økonomiske forviklinger, og kan derfor kun besverges ved en annen fordeling av råstoffene, en internasjonal regulering av arbeidstiden og økonomisk ballanse mellem industrilandene og de lande som lever av sitt landbruk. Han mener at øieblikket er gunstig for en slik løsning og slutter med en oppfordring til Europa om å vise verden en spirituell istedet for en materiell innstilling til problemene.

*

Man må innrømme at brevet betyr en utdypet og modig erkjennelse av alle de spørsmål som nu piner menneskene. Der foreslås å slå inn på en ny og hittil uprøvet vei som består i å sanere politiken for økonomien istedetfor det omvendte som nu. De politiske interesser og affekter skal sjaltes ut hvorved alle problemene antar nye former og der blir håp om å skape en ny atmosfære om dem.

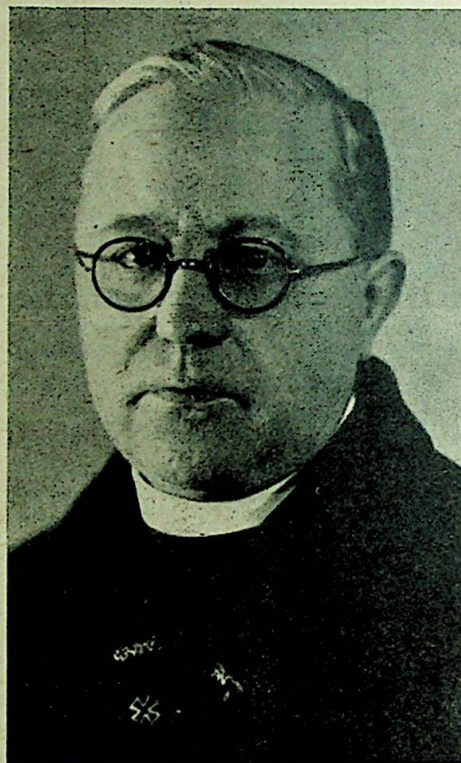
Med dette forslag har kongen innlagt sig stor fortjeneste. Allerede i april fikk ministerpresident van Zeeland overdradd av Frankrike og England å undersøke mulighetene for en internasjonal økonomisk forståelse. Det så dog ikke ut til at han opnådde noe resultat, men kongens brev som forøvrig selvfølgelig er blitt offentliggjort med de store staters billigelse, har gitt van Zeelands oppgave en mer konkret form.

*

Men hvorfor er det nu netop den belgiske konge og ministerpresident som har tatt denne oppgave op? Svaret er meget enkelt: Belgia er i kraft av sin geografiske beliggenhet, sin statsøkonomi og sin historie et av de land som har den aller største interesse av en internasjonal økonomisk forståelse. Det trenger å ha internasjonal frihet. Det har alltid søkt å treffe internasjonale avtaler og gjennombyrte alle tollskranker og kontingenteringsbestemmelser. Dessuten spiller Belgias nøytralitet og van Zeelands store navn som socialøkonom en betydelig rolle. Alle kjenner hans strålende resultater med Belgias økonomiske gjenreisning hvilket har gitt ham stor autoritet også i utlandet. Derfor fikk også kongens brev en overordentlig gunstig mottagelse — ikke minst i Italia og Frankrike, som er serlig interessert i at spørsmålene blir løste. Dessverre reiser det sig mange politiske vanskeligheter som legger hindringer i veien for en rask utvikling. Navnlig gjelder dette lands som driver krigsindustri. En annen fare ligger i at forslaget kan resultere i mange vakre ord uten realitet. — Men der arbeides intenst for å få bragt på det rene hvad de nærmeste følger vil bli av dets vedtagelse.



Redemptoristpater Bernh. Brinkmann.



Fra St. Olavskirken i Oslo blev tirsdag 10. ds. redemptoristpater Bernhard Brinkmann begravet under meget stor deltagelse.

Pater Brinkmann var kommet herop fra Tyskland for å holde retrett for St. Josephssøstrene og hadde avsluttet tre. Han bodde på Vår Frue Villa og skulde nu til å begynne på den siste retrett for de søstre som søndag 15. ds. skal avlegge sine løfter, da en hjertelidelse plutselig gjorde ende på hans rike og bevegde liv.

Pater Brinkmann var født 18. oktober 1879 i Boer, Westfalen hvor hans foreldre drev et lite gårdsbruk. Hjemmet var sterkt religiøst preget og av den store søskenflokk på ti stykker viet de fem sig direkte til Herrens tjeneste som prester og ordensfolk mens de andre fem alle giftet sig og dannet nye gode katolske hjem.

Pater Bernhard bestemte sig tidlig for å bli prest og trådte 12 år gammel inn i redemptoristenes juvenat i Vaals ved Aachen. 1907 mottok han den hellige vigsel og hans lysende begavelse bragte ham snart frem i de foresattes rekke. I mange år ledet han redemptoristenes institusjoner i Trier og Hei-

ligenstadt — på det siste sted bygget han den store og vakre kirke.

Under verdenskrigen tjenestegjorde han som feltprest og var alltid å finne på de mest utsatte steder hvor han bragte Kirkens hellige trøst til de sårede og døende. Hans fryktløshet, mot og offervilje når det gjaldt hans kallsplikter bragte ham de tyske myndigheters anerkjennelse i form av det store jernkors, men også månedslange opphold på lazaretter for å bli helbredet for dype og farlige sår.

Som den dyktige predikant han var blev han etter krigen meget benyttet til å lede misjoner og retretter rundt om i Tyskland og også utenlands, og over alt blev han aktet og elsket. At de nuværende tyske myndigheter forsøkte å ramme en så fremragende geistlig er selvsagt og det resulterte også i fengselsopphold for en tid for angivelig forseelse mot de viselovene. Men hans rike menneskelighet og dype fromhet hjalp ham overalt og alle blev hans venner.

Hans død er et følelig slag for redemptoristene og har vakt megen sorg i det store og ansette ordenssamfunds mange hus og institusjoner. Et underlig trekk er det iøvrig at pater Brinkmann blev begravet fra den kirke som skylder redemptoristene sin tilblivelse. Ti det var jo pater fra denne ordens østerrikske provins som fra 1849—53 var ansatt ved St. Olavskirken — nemlig pater Schroth som sogneprest og pater Jentsch som hjelpeprest. Den nuværende kirkebygning blev hovedsakelig reist ved de to patres kollektering i Østerrike, Bayern, Holland og Frankrike. Når St. Olavskirkens preste-grav nu har åpnet sig for å motta pater Brinkmanns avsjede legem er det derfor kun et lite avdrag på den takknemlighetsgjeld, vi står i til hans ordenssamfund. De som fikk lært ham å kjenne heroppe, vil bevare minnet om en from, god og glad personlighet.

R. I. P.

*

Begravelsen hadde samlet en stor sørgeskare hvoriblandt geistligheten og ordenssøstre var fylldig representert. Fra Tyskland var kommet avdødes nevø, som også er redemptoristpater — iøvrig var familien representert ved hans kusine, moder Céline fra Porsgrunn. Som representant for de danske redemptorister møtte pater Frans Klar.

Rekviemmassen celebrertes av avdødes nevø, assistert av pastor Maesch og pastor Fishedich — absolusjonen meddeltes av hs. høiærv. biskopen. Sogneprest Irgens talte over ordene hos Jeremias:

«Gråt over ham som drar bort! Ti han skal ikke mer se sitt fedreland». Guds visdom hadde bestemt at pater Brinkmann ikke skulde tilbake til sitt eget land men begraves fra denne kirke som for nesten hundre år siden blev reist ved hans ordensbrødres virke. Han kom hertil for å gi retretter og disse vil minnes lenge med dyp takknemlighet. Pater Brinkmann kom som en levende representant for det beste i den tyske kultur: dens sunde og sterke religiøsitet og dens rike åndelige liv slik som vi har lært

den å kjenne hos de tyske prester og ordenssøstre som har virket her oppe. Vi vil si takk til pater Bernhard Brinkmann for dette og gjennom ham til det katolske Tyskland med sin halvannet årtusengamle kristne tradisjon, takk til det ordenssamfund han tilhørte og til hans familie. Men vi vil ikke stanse med dette, men alle vil vi be for hans sjel, som selv om den rolig kunde se en plutselig død imøte, dog trenger vår forbønn, fordi det menneske som har fått så meget betrodde har særlig meget å stå til regnskap for — særlig når et så ansvarsfullt virke skal røktes som prestekallet. Og sognepresten sluttet med Kirkens skjønne siste hilsen til sine døde barn.

Ved graven takket pater Klar for all deltagelse idet han bad oss minnes den avdøde i våre bønner. Og det vil sikkert skje. Hver gang vi går til våre presters grav ifølge dens manende opfordring: «kom ihu eders forstandere som har preket evangeliet for eder» — vil vi også minnes ham som kom til våre ordenssøstre og nu hviler i fred i vår midte.

En bok om Spania,

Denne vesle boken «Chaos in Spain» av Jacques Bardoux gir oss på 56 sider en koncentrert og overordentlig klar fremstilling av de begivenheter som førte til borgerkrigen. Den er delt i 3 deler.

1) Første delen er det russiske systems arbeidsmåter. Man stifter her bekienskap med Komintern som sender sine snyltetråder inn i de land hvor den «arbeider». Den lager celler, sovjetceller i samfundsorganismen — i partier, organisasjoner, sammenslutninger og foreninger, hvad enten disse er politiske eller upolitiske. Man kan sammenligne dem med kreftceller i det menneskelige legeme. Cellene er innbyrdes vel organisert og mottar gjennom usynlige tråder sine ordrer fra Komintern, som er en del av den russiske regjering.

Folk som har øine å se med og øren å høre med, vil ha merket Kominterns virksomhet her i landet med. For Norge er sammen med de andre vesteuropeiske stater et land som skal sovjetiseres. Og dette forberedes gjennom en langsom undergravnings- og oppløsningsprosess.

I Tyskland har Hitler satt en stopper for all sovjetisering. Det samme har Mussolini gjort for Italia vedkommende. Storbritannia ser ut til å være på det nærmeste immun for påvirkning av Komintern. Men i Spania kan arbeidet opvise de aller største resultater. Og når Spania er ødelagt og ruinert kommer turen til Frankrike, hvor samfundslegemet alt er gjennomvevet av Kominterns snyltetråder og kreftceller.

2) Andre delen omhandler «russisk arbeid i Spania» (Russian action in Spain).

Før den fredelige borgerlige revolusjon i 1931 fantes det ingen kommunistiske elementer i Spania. Kommunismen kom sammen med republikken. Og forfatteren mener at demokratiske insti-

tusjoner har ingen farligere motstander — ingen som er mere nærgående, hårdnakket og «bedre maskert» — enn diktatorene i den kommunistiske internasjonale. Antagelig mener han, at demokratiet nesten grenseløse tale- og trykkefrihet letter Kominterns arbeide, gir det uhindret innpass.

Efter den fredelige borgerlige revolusjon satt venstrepartiene ved makten fra desember 1931 til november 1933. På 57 måneder var det ikke mindre enn 28 regjeringer. Hver regjering hadde gjennomsnittlig en levetid av 2 måneder. Komintern fikk satt igang en uendelig rekke av streiker og oprør. Streikene var så tallrike, at det vilde kreve mange, mange sider bare å regne dem op. Komintern hadde for alvor begynt sitt arbeide. Målet var å gjøre landet modent for den revolusjon som skulde komme i 1936. Men alle oprørsforsøk blev slått ned innen 48 timer. Efter russisk mønster begynte bøndene å dele jorden. Og den upartiske iakttager kan ikke lukke øinene for at der hersket en stor urett, en berettiget grunn til misnøie. På den ene siden de store godseiere som hadde veldige godser, — på den annen side forpakterne, som levet i den dypeste armod.

Valget i 1934 gikk i utvilsom høireretning. Men nu reistes kravet om et rødt diktatur. Nye oprør og en generalstreik lammet landet. I Katalonia i Øst-Spania proklamertes føderaturrepublikken. Men 48 timer efter satt hele den katalonske regjering under lås og lukke. Et oprør i Asturia i Nordvest-Spania kostet 1335 drepte og 2951 sårede og 730 ødelagte bygninger. Og oprørerne mistet 89 000 geværer og 33 000 revolvere, foruten masser av maskingeværer.

Hvem forberedte oprørerne? — Hvem utkastet planene? Hvem skaffet våbnene til veie? Det var Komintern. Og dette hendte 2 år før en eneste tysk eller italiensk soldat hadde sluttet sig til Francos armé. Og det hendte mens en venstrerepublikk fungerte normalt og en radikal regjering hadde makten. Republikken skulde styrtes og sovjetstyre skulde innføres.

Uhyre masser av russiske våben kom inn i landet. Ikke mindre enn 300 tanks, 300 aeroplaner, mange undervannsbåter, 300 000 geværer.

Faktum er: i mars og april 1936 mens folkefronten hadde makten — hele 3 eller 4 måneder før Franco dro sitt sverd — hadde den russiske regjering planlagt og skaffet folk, våben og ammunisjon til de revolusjonære tropper som på en fastsatt dato skulde oprette sovjetstyre på republikkens ruiner.

Den 29. juni var fastsatt som dagen da uværet skulde bryte løs. Men signalet blev utsatt. Men nu kom det kujonaktige, brutale mord på Calvo Sotelo. Og den militære reising begynte.

Jacques Bardoux legger således all skyld for borgerkrigen på Sovjet.

Til samme resultat er den tyske sendemann i London, von Ribbentrop kommet. Det er interessant å lese hans siste uttalelse: Det vilde ikke ha

vært noen borgerkrig i Spania, hvis ikke Sovjet-samveldet hadde hatt sine fingre med i spillet.

Den 3. del av Jacques Bardoux's bok trekker paralleller mellom Frankrike og Spania og drøfter chansen for en sovjetreisning i Frankrike.

—g—

Bokanmeldelse.

Mentalhygiene. — Utgitt av Mentalhygienisk forening. — (Gyldendal).

Mens den almindelige hygiene har vært viet stor oppmerksomhet og målbevisst arbeide siden midten av forrige århundre, så er det først i de siste årtier, man kunde nesten si de siste år, at man er begynt systematisk å ta sig av mentalhygiene. Denne boken er et utvalg og for en del bare et utdrag av to foredragsserier som blev arrangert ifjor av Mentalhygienisk forening. Boken gir derfor ikke noen samlet fremstilling av mentalhygienens vesen og virkefelt, men innskrenker sig til å gi en orientering om enkelte av mentalhygienens oppgaver, belyst ved foredrag av fagfolk og andre med interesse for disse problemer.

Således gir overløge Haakon Sæthre en rekke verdifulle råd og vink vedrørende det han kaller **Dagliglivets mentalhygiene**, som suppleres av et interessant bidrag av professor Monrad-Krohn om **Mentalhygiene i voksen alder**. Dette bidrag følger like efter tre om barns mentalhygiene, nemlig et av lægen Nic. Hoel — forøvrig vel det mest omtvistede og minst saklige i hele boken — om **Mentalhygiene før skolealderen**, et av magister Åse Gruda Skard om **Skolebarna hjemme** som nok kan gi foreldre og andre som har med barn å gjøre adskillig å tenke på, samt et av dr. med. Johan Lofthus om de svaktbegavede barns mentalhygiene som forteller om særskoler og andre institusjoner til hjelp og opplæring for de i åndelig henseende mindre heldig stillede barn. Fængselsdirektør Hartvig Nissen bringer et særdeles vel dokumentert innlegg om **Kriminalitet og mentalhygiene** hvor han tar til orde for en formålstjenlig bekjempelse av kriminaliteten. Endelig har professor Ragnar Vogt et vektig bidrag om **Arsaker til sinnslidelser**, hvor han særlig behandler den hyppig forekommende misopfatning av årsakssammenheng i denne forbindelse.

Som man vil forstå av denne korte oversikt er det en meget innholdsrik og kunnskapsrik bok som enhver kan ha utbytte av å lese, men som især bør leses og studeres av foreldre og skolefolk og andre som har med barn og ungdom å gjøre.

H. J. I.

Vår feriekoloni.

M. K.	Kr. 10.00
S. Ø.	» 5.00

Tidligere innkommet	Kr. 1890.50
	Kr. 15.00

Ialt kr. 1905.50



Fru Anna Tilka.

Vår trosfelle, fru Anna Tilka døde den 4. ds. efter længere tids sykkelighet, 65 år gammel. Hun er født i Tsjekkoslovakiet, men i over en menneskealder har hun bodd i Norge. Om fru Tilka kan med rette anvendes det gamle ord: Ubi bene ibi patria. Omskrevet for henne vil det lyde: Hvor mitt hjem er der, er mitt fedreland, for utenfor hjemmet kunde der overhovedet ikke tenkes jordiske goder for henne, men innenfor dets ramme var hun ubegrenset i sin offervilje og i sin uselviske kjærlighet. Hele hennes livsgjerning var viet dette hjem, hvor alles sorger var hennes sorger og alles gleder de solstref som lyste over hennes livsvei.

Hvad der gjaldt for hjemmet gjaldt også for Kirken. Uten Kirken vilde fru Tilka vært hjemløs hvor i verden hun så enn var. Hun var en from katolikk, uten svik. Og hun visste hvor hun alene kunde hente kraften til å bære livets byrder.

Sikkert har hun lagt alle sinnes sak trøstig i Guds faderhånd, nu da hun selv måtte gå og hennes omsorg ikke lenger kunde nå dem.

R. I. P.

En bønn av Pascal.

I «Norsk Kirkeblad» nr. 15 d. å. finner vi følgende:

Pascals bønn til Gud om å bruke sykdommene på den rette måte er et vidnesbyrd om hvorledes han lot den legemlige lidelse tjene til sjelens helligelse. Denne bønn er det sagt, hører til de skjønneste bønner som overhodet er inspirert av den kristne asketiske fromhet.

«Du har gitt mig sundheten, forat jeg skal tjene dig, og jeg har brukt den på en helt igjennem verdslig måte. Nu sender du mig sykdommen for å vise mig tilrette. La mig ikke anvende den således at jeg med min utålmodighet forulemper dig. Om jeg har elsket denne verden sålenge jeg ennu hadde krefter dertil, berøv mig da denne kraft for min frelses skyld, gjør mig utilgjengelig for verdens glede, ikke bare gjennom legemlig svakhet, men ennå mer gjennom en brennende kjærlighet som gjør mig istand til å ha min glede alene i dig. Du alene, o Gud, er verd å elske, ti utenom dig finnes intet fast og intet bestående.

Hjelp mig stille å bøie mig under ditt forsyns ledelse av mitt liv. Ditt ris er min trøst. Så lenge jeg levde i fred og ro, gav livet mig blott en flau smak. Når dine helsebringende sykdommer hjem-søker mig, smaker jeg en himmelsk sødme. Men

jeg erkjenner at mitt hjerte er så forherdet, så fullt av urolig omsorg og kjærlighet til verden at hverken sykdom eller helse, hverken de hellige skrifter, de hellige mysteriene, hverken almisser, fasten, spegen, underverk eller mine egne og hele verdens fornede anstrengelser kunde formå det aller ringeste til min omvendelses begynnelse, hvis ikke du ledsager alt dette ved din nådes underbare hjelp. Mitt hjertes omvendelse som jeg stunder efter, er et verk som overstiger alle naturens krefter. Til hvem skulde jeg rope Herre, til hvem skulde jeg ta min tilflukt om ikke til dig?

Alt som ikke er Gud formår ikke å tilfredsstille min lengsel. Det er blott Gud selv som jeg stunder efter og som jeg søker. Åpne mitt hjerte Herre, tred ind i dette oprørske rike som lystene har erobret. Ta igjen mitt hjerte, som allikevel tilhører dig. Inntrykk deri ditt eget bilde, Jesu Kristi bilde som er ditt vesens sanne avbillede. Salig er det hjerte som lever i dig, o Gud. Salige er de som fullkomment og fritt helt elsker det som de er pliktige å elske.

Fullbyrd selv din gode gjerning. Lær mig hjertelig å angre mine feiltrin. Uten denne indre smerte skulde de ytre lidelser med hvilke du hjem-søker mitt legeme, blott bli anledning til nye synder. Lær mig å forstå at legemets sykdommer blott er et bilde på og straffen for alle sjelens sykdommer. La resten av hele mitt liv bli en eneste bot for å utslette mitt forgangne livs forsyndelser. Er mitt forgangne liv enn ikke flekker av svære synder, så er det allikevel fullt av forfengelighet i tanker og gjerninger, fullt av likegyldighet for dig og ditt ord.

Rens så mine følelser, at de ikke strider mot dig, og således at jeg kan finne dig inne i mig selv, eftersom jeg for min svakhets skyld ikke kan søke dig utenom mig.

O Gud, du som elsker alle som lider, vær mig nådig. Mitt legeme er i og for sig selv blott verd din vrede. Blott de lidelser det har å bære, kunde gjøre det verd din kjærlighet.

Gi mig Herre, nåde å forene din trøst med mine lidelser, så at jeg kunde lide som en kristen. Jeg begjærer ikke å være uten lidelser. Men jeg ber at samtidig som jeg kjenner naturens lidelser for mine synders skyld, jeg da må få kjenne din ånds trøst for din nådes skyld, ti dette er den sanne kristendom.

Jeg ber dig hverken om sundhet eller sykdom, hverken om liv eller død, men derom at du må anvende min sundhet og min sykdom, mitt liv og min død til din ære, til min frelse og til gagn for dine helgener og for kirken, som jeg er en del av. Du alene vet hvad som tjener mig best. Du er min Herre og min Konge, gjør hvad du vil. Gi eller ta, la blott min vilje være i overensstemmelse med din vilje. La mig i en ydmyk og fullkommen underkastelse og i en hellig tillit berede mig til å motta ditt hellige forsyns befalinger. Lær mig like helt å tilbe i alt som kommer til mig fra dig.

La mig så Herre, forherlige dig gjennom mine lidelser. Og da intet er behagelig for Gud, om ikke du gir ham det, foren din vilje med min og mine lidelser med dem, som du har båret, la mine lidelser så bli dine. Gjør mig til ett med dig og med din Hellige And. Tred inn i hjertet og i min sjel for der å lide mine lidelser, og forat i mig oppfylle det som ennå fattes i din lidelse, som du fullbyrder i dine lemmer. like til hele ditt legeme er fullkommet. La det ikke mere være jeg som lever og som lider, men du min Frelser, som lever og lider i mig. Har jeg så noen liten del i dine lidelser, oppfyll du mig helt med den herlighet som du har vunnet, og i hvilken du lever med Faderen og den Hellige And i evigheters evighet. Amen.

Gammelt kirkefund.

Under gravningen på Løveapotekets gamle tomt i Trondheim har man gjort et meget interessant fund. Gårdene som utgjorde Løveapotekets eiendom hadde 3—4 kjellere, hvorav de to som lå ut mot Apotekerveien var de eldste. De var eldre enn selve huset, idet de skrev sig fra tiden før bybrannen i 1681. Og blandt stenene i kjellermuren her opdaget man forleden dag et godt bevart kapitel, som uten tvil skriver sig fra en av de eldste kirker i Trondheim.

Pastor Digre, som foruten å være klokker i Domkirken og hjelpeprest i Døvekirken, også er en interessert arkeolog, varetar Videnskapsselskapets interesser ved denne utgravning, hvor man på forhånd har været forberedt på å gjøre fund av byhistorisk interesse. Han opplyser på henvendelse fra Nidaros at kapitelet er romansk og har tilhørt en inngangsportal. Det som særpreger det er dets billedfremstilling — et villsvin som biter en bukk i buken. Kapitelet, som er vel en kvart meter høit, er forbausende godt bevart og er utført av en god og sikker hånd.

Det vil formodentlig bli vanskelig å fastslå fra hvilken kirke kapitelet skriver sig, men det antas neppe å ha tilhørt Domkirken. Derimot kan man så noenlunde datere det, nemlig til det 11. århundre. Og det er av meget stor kulturhistorisk interesse og danner en verdifull tilvekst til det vi før har av middelaldersk skulptur.

Samtidig med kapitelet fant man et bruddstykke av en bueprofil av meget høi alder. Videre har man funnet små bruddstykker fra Domkirkens gotiske del.

Fra Vikariatet.

Hs. høiærverdighet biskopen har utnevnt velærverdige pastor dr. Wilhelm Wijn til hjelpeprest ved St. Olavskirken, Oslo, fra 15. aug. å regne.

Herhjemme.

Oslo. Med særlig stor høitidelighet blev St. Dominikusdagen feiret i år i kirken i Neberggaten idet den unge norske dominikanerpater Finn Dominique Thorn om morgenen sang sin første høitidelige høimesse efter hjemkomsten og om af-

tenen preket, begge dele for en tallrik forsamling. Kirken var pyntet med lyserøde roser og andre sommerblomster, et fulltallig kor utførte under pater Lutz's ledelse flere av hans skjønn komposisjoner. I koret hadde hs. høiærverdighet biskopen tatt plass under aftenandakten, flankert av de herverende franciskanerpaters. Efter eldgammel skikk forretter jo altid de to ordenssamfund hos hverandre på sine respektive patronatsfester — til minne om de to store helgener herlige møte. Forøvrig var alle de herværende geistlige fremmøtt — også pater Brinkmann som da for siste gang var sammen med sine confratres.

Pater Thorn fremførte sin tale værdig et medlem av predikebrødrene. Han stillet St. Dominikus frem som det store eksempl på Kristi liv iblant oss og sammenholdt Kristi ord: «Jeg er verdens lys» med: «I er verdens lys..... la eders lys skinne for menneskene». De katolske helgener er mennesker som lyser så klart at vi ser at Gud har gjort store ting mot dem og derfor ærer Gud. Det er mennesker som tør si med Paulus: «Ikke jeg lever men Kristus i mig» — som har åpnet sig for Kristi lys og ikke mer forer et jordbudent liv men lik den samaritanske kvinne forlater dette for å øse av det levende vann, Kristus selv. Derved blir det de et kildeveld for andre.

St. Dominikus var et slikt kildeveld som gjennom århundre har lesket andre — i 700 år har hans sønner og dotre virket blant menneskene i nestekjærlighetens tjeneste. Hans egen tid var en overgangstid, hvor jordbesiddelse var det avgjørende og biskoper ofte verdslige fyrster. Korstogene forandret dette og den nye stand, borgerstanden, skapte nye problemer. Dominikanerne og franciskanerne løste dem ved å legge klostrene som inntil nu mest hadde ligget på landet og vært som store godsbesiddelser, inn i byene op til det daglige liv. Et nytt presteskap blev dannet med nye oppgaver, og med beskjedne midler blev store resultater opnådd. Idet de forlot alt for å bringe Guds evangelium til andre reddet de det daværende samfund ut av det kaos, de nye leveforhold holdt på å styrte alt og alle uti.

Også vi lever i en brytningstid, en krisetid og også vi trenger mennesker med klosterkall som vil gi sitt liv utelukkende til Guds tjeneste. Ikke fordi de ser ned på det naturlige kall, på familielivet og dets gleder — de vet at også det jordiske liv er en Guds gave. Men vi elsker det uskapte liv høiere enn det skapte og vier derfor hele vårt jeg til arbeid for alle — ikke bare til arbeid for de som står oss nær. Alle står oss nær og i kjærlighet til Gud og nesten vil vi tjene samfundslivet her frem til det evige samfundsliv hisset.

Den vakre tale, klart og behersket fremført, blev påhørt i dypeste opmerksomhet — og mange bønner steg op for den unge varmtfølende norske prest og hans virke iblant oss.

Oslo. Søndag d. 8. august holdt pastor dr. Gorissen sin avskjedspreken som kapellan ved St. Olavskirken. — Efter gudstjenesten var der anledning til å ta avskjed med vår avholdte og aktede kapellan i Foreningslokalet, og mange møtte også frem. M. U. L.'s formann, Gerd Olsen overrakte pastor Gorissen et praktfullt sølvbeger fylt med roser, idet hun i velvalgte ord takket for pastor Gorissens dyktige virke som leder av M. U. L. — «en takk vi mangler ord for og derfor vil si med roser». Pastor Gorissen uttalte til sist de beste ønsker for menigheten idet han alltid med glede vil minnes årene i Oslo.

— og derute

Vesuv. Ved foten av Vesuv har de to franske videnskapsmenn Hain og Michel de Bouard opdaget sporene av et gammelt fransk abbedi fra det 13. årh. Det er ruinene av Cistercienserabbediet Marié di Real Valle, som Karl av Anjou lot bygge 1268 efter sin seir ved Benevent over hohentaufaren Manfred.